

חולין סו

עניין: וליכתוב רחמנא קשקשת ולא ליכתוב סנפיר, יגדיל תורה ויאדיר

חתם סופר

אבל על דרך הפשוט והאמת ח"ל עפי' יחסי רעיון פ' עומי דעוסי
תל"ח היסר דברים בקשקשים שהם דחיות תעשרות והפסקות
ומהגות ובשאר האות קני ומשליח ארזות שאין להם קשקשת כשארית והעשרות
ותחלתם נערכים וכן ארזות שאין להם קשקשי עיפ' ארזות יחסי
אין כח צדור להוליד ומס' קשקשים כשאר ארזות נערכים ומשלים
מאחר . וכל ארזות שאין להם נעכסיו ועשדו לבזל לחלחי יחסי עדיין לא
נעזר בשול המעשרה ולא לר"ך לרשות לחזק כמו בקריים צבחה ססלדו
לחסי וכלית האפחה לבסיעהוהו צבול המעשרה . וליכ' יחסי עפי' פ'
רמחנא קפרי לאדעי עעס האקיר ארזות שנגזק האקיר לא הי' עעס
סחי כל ש"ס ל' קשקשת יח' קפרי יחסי לא הי' דיעק עעסו ויחסי
סחי כל החוקים והקשים רכל להגדיל תערה ולהאדירה בלדיר ותפארת
להרזות חכמותיו וזיכיתיו לעיני העמים עיכ' צילר עעס קשקשת ועוס
קפרי עעייז קט לנעלה בלדיר וליח' רזוק ונעפחריה חקוק ק' ח' :
הה' שכי חוקי הרצה עעמיו אחר ול' הייסי : לטון עעמיו שנגזר עעשו
כרבי :

רמב"ן שמיני ויקרא יא, ט

וטעם הסנפיר והקשקשת, כי בעליהן שוכנים לעולם בעליון המים ובצלוליהן ויקבלו גידול באויר הנכנס שם, ולכן יש בהם קצת חום דוחה מהם שפצת הליחות, כאשר יעשה הצמר והשער וגם הצפופים באדם ובבהמה. ושאיין לו סנפיר וקשקשת ישכון לעולם בתחתיות המים ובעכווריהם, ולרוב הלחות ואפיסת החום לא ידחה מהם דבר, ועל כן הם בעלי לחה קרה דבקה קרובה להמית¹³⁷, והיא ממיתה בקצת המימות באגמים המעופשים:

לב אריה

וואורלם אשר אנכי אחזה בדברי הנמ' הגל' בלא"ה הוא גבול ושטחו נפשי"ד.
 רהנה הא דהחירה התורה דגים על ידי ספייר וקשקשת לא ימלט
 בחדר משני פנים אלו דסימנים הם עתסרה לנו התורה דגל שיש לו הסימנים
 בידוע שהוא דג עקור ועיין בחשבונת מהר"ש ע' בח"א ס' י"א ועי' סימנים אלו
 נדע איזה דג היתרה התורה אלו הסימנים הם הם עלם הכהנה שהיתרה מלוי
 בהם עקך הוא גזרת התורה שכל דג שיש לו שני דברים אלו ספייר וקשקשת
 עקור ועכ"ל כן דליל דהם רק סימנים שעל דג כדור מזהר הדג עקור דל"כ ה"י
 להתורה לכתוב ע"ד סימנים שעל ידם שיש גבול ראש וזכרה וזכרה בלא"ה בע"ז
 קד' מ' ובגמ' פירוש שם ממתימין דל"ה חז"ב דג ספייר וקשקשת ומעני בראש
 בלא"ה ושלמורה וזכרה כתבו הכוס' דסימני גואי לא חשיב ע"ש . אבל לא
 פירך שם המורה גופא דלא כח"ב דג ספייר וקשקשת ועליו לא היה שייך
 הפירוק כי"כ אלא ע"כ משום דראש וזכרה הם רק סימנים שעל ידם חז"ב
 איזה דג שיש לו ספייר וקשקשת והתורה לא כתבה לנו סימנים רק כתבה
 ספייר וקשקשת שהם עלם העברה והם הם המציאים את היתרה לכך לא פירך
 רק ממתימ' דה"ל ליתחשב סימנים אלו דהם חז"ב כל סימני בראשם וז"ב
 ולפי"ז משני הנמ' כאן שפיר יגדיל ורש"י דשכלמא ח"י הוא אמרינן דהם
 דג סימנים שפיר ח"י עקר דכיון דכלל גדול בידוע ה"ל"מ דג שיש לו קשקשת
 יש לו ספייר ח"כ הוי סני בקשקשת לחוד ואין לומר דהתורה לא רתזה לסמוך
 ע"ד הנמ"מ בלא"ה בעלמא מלתא דלתי בב"ז ערה ובכח ילי קרא אף דכל י"ג
 מדות הוי גלמ"מ (ועיין בנ"ח) שהתעוררנו נבי חושב וזכיר ובמ"ס לעיל
 בתפלת סוניה (דבר) מ"מ הא דלא כתבה התורה רק לסימן ולד' איסור ד
 עקור וכיון דבאמת ספייר לחוד לא הוי ס' רק קשקשת לחוד לא ה"ל למיכתב
 רק סימן זה נחוד אבל כיון דבאמת ספייר וקשקשת לא בלא לסימן נבד רק
 שם עלם העברה וכן הם המציאים את היתרה כמ"ס ח"כ שפיר כתבה
 התורה עינים דאף דג שיש לו קשקשת ח"י לא ספייר מ"מ עסם הכהנה ח"י
 בשביל שיש לו ספייר וקשקשת ועונם ד' הם עינים להבדיל את היתרה שפיר
 איכפה התורה ל'עצמין דעיינים ח"י עסם היתרה ובודאי עדיף זה ממלתא
 דלתי בב"ז דערה ובכח ליה קרא כמ"ס הכא דעיינים הם המציאים את היתרה
 ובמ"ס ולהכי דאפריך ולכתוב קשקשת ולא בעי ספייר שפיר משני יגדיל תורה
 ויאריר שהוא ית' בעצמו האדיר את התורה והגדיל לפרש דברים דהאין
 יכתוב קשקשת לחוד כיון דבאמת עסם עלם היתרה מלוי גם בספייר כגלמ"ד
 רבנו עזרא ודעיה הוי"ו :

של"ה תורה שבע"פ טו הג"ה

צענין קשקשה וסנפיר, יש לי עוד עינין לפרש צו יגדלי תורה ויחאדרי. והכוונה, אף על פי שלא הוצרך המורה להודיענו לעינין דינא סנפיר, כי היה די לנו בסימן קשקשה, מכל מקום הרואה לידע טעם המלות וסודן, אז הוא מן האוצר להודיע שגם הטעמה הוא מכת הסנפיר. כי אין ספק, שלאנו סימני טעמה יש סודות בשרשה העליון מלד הרוחניות השורה בצעל חי זה, ולא לחנם זה טהור וזה טמא, אלא הכל מלד הרוחניות שורשו למעלה, אם מסיטרא דמסאבא טמא הוא, וסימנו מוכיח עליו, ואם מסיטרא דקדושה אזי טהור הוא, והסימן סימן טעמה, ודי בזה למבין.

מאור ושמש - ליקוטים

והנראה שהענין הוא כך, כי הנה ידוע
בספרי קודש שכל הצרואים יש

להם שורש בעולמות העליונים, והנה דגים
באים מעולם קדוש וגבוה מאד מאד, שהוא
מרמזו על עינא פקיאח כידוע מספרי קדוש,
אשר על כן הזהירו לכולם בכל שבת דגים.
והנה כל הנזכרים נזכרו בכתב המורה
הקדושה כידוע ממאמר חז"ל (בראשית רבה א,
ד), ומפני זה כל דבר שהוא מעולם היותר
גבוה יש לו מקום יותר גבוה במורה, על כן
במורתנו הקדושה נכתב סנפיר לדגים הגם
שאין צורך בו רק משום יגדיל מורה ויאדיר,
מפני שהם מרמזים לעולם גבוה מאד, על כן
בא להם מקום מיוחד במורה משום יגדיל
מורה ויאדיר, ודו"ק.

10

3